

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Sfințirea Bisericii din comuna Măderat.

Credincioșii noștri din Măderat în ziua de 26 Octombrie n. c. la praznicul M. M. Dimitrie, au avut o zi de mare bucurie și de înălțare sufletească, căci au avut fericirea să vadă în mijlocul lor pe Prea Sfințitul Episcop Grigorie, bunul și zelosul nostru Arhiepiscop, care a descins în parohie să sfințească biserica.

La intrare în comună, înaintea unei frumoase porți triumfale Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de popor, în frunte cu notarul comunei și intelectualii din loc.

Insoțit de consilierul referent Mihai Păcățian, protopopul Aurel Adamovici și diaconul Catedralei Mihai Măcinic, a descins la cucernicul părinte Moise Popovici, conducătorul Oficiului parohial, de unde a fost condus la sf. biserică cu procesiune, la care au luat parte elevii și elevele școalelor primare, în frunte cu învățătorii și o mare mulțime de credincioși. A fost o procesiune foarte impresionantă. Sunetul clopotelor învăluit cu înălțătoarele cântări ale cântăreților au făcut o adâncă impresiune asupra credincioșilor.

A urmat solemnitatea sfințirii bisericii. La înconjurarea bisericii a luat parte tot poporul, bărbați, femei, tineri și bătrâni.

După intrarea în biserică, așezarea sf. moaște, spălarea și îmbrăcarea sf. prestol și sfințirea bisericii a urmat serviciul sf. liturghii, oficiat de Prea Sf. Sa asistat de un sobor de preoți.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc din Măderat și de corul din Ineu instruit și condus de Cucernicul părinte Adrian Popescu din Ineu, care este un conducător de forță cu mult talent muzical.

Cu acest prilej candidatul de preoți Dimitrie Anghel a fost hirotonisit diacon pentru parohia Călacea.

Din raportul Cucernicului părinte Moise Popovici am constatat, că credincioșii noștri din Măderat au adus mari jertfe materiale pentru renovarea radi-

cală a bisericii și pentru pictarea din nou a ei; că sunt un popor sărguincios și buni ortodocși. Durere însă că politicianismul a divizat poporul în partide politice, cari se ceartă între sine și se dușmănesc. Să sperăm însă că zelul preoților locali, concursul învățătorilor și intelectualilor din loc și ajutorul Prea Cucernicului protopop Aurel Adamovici, vor înlătura aceste inconveniente, cari stânenesc progresul parohiei. Parohia Măderat a fost în trecut, și sperăm să fie și în viitor, una din frunțile noastre comune bisericesti din aceste părți.

Dupăce părintele M. Popoviciu a terminat cu raportul său, Prea Sf. Sa a ținut o prea frumoasă predică despre datoria omului de a se îngriji de hrana și mântuirea sufletului său. „Că ce va folosi de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său; sau ce va da omul schimb pentru sufletul său“.

După încheierea sfintei liturghii, sărutarea sf. cruci și împărțirea anaferei, se împart broșuri între credincioși din Biblioteca Creștinului Ortodox.

A făcut bună impresiune, că învățătorul pensionat Silartău, care a funcționat aici ca învățător, iar acum are domiciliul în Arad, a grăbit și el ca cu prilejul sfințirii bisericii, să dea concursul său.

Ne reamintim cu plăcere trecutul luptelor noastre naționale-culturale, când școala noastră confesională cu vrednicii săi învățători au lucrat mână în mână cu biserica pentru apărarea bisericii și școlii românești și prin acestea pentru apărarea limbei și sufletului românesc și întărirea conștiinței naționale, care a pregătit și facilitat realizarea idealului nostru național. Mi se pare că atunci a fost mai multă conștiință și demnitate națională decât astăzi în era francmasonilor.

După serviciul religios am fost oaspeții Cucernicului părinte Moise Popovici, care a dat o masă în onoarea Prea Sf. Sale. Doamna preoteasă și-a dat toată silința ca oaspeții să fie îndestulți și să se simtă bine. A fost o masă adevărată familiară, la care fiecare s'a simțit ca și la el acasă.

Șirul toastelor îl deschide Dl Dr R. Coțoiu, deputat sinodal și avocat în Arad, toastând pentru Prea

Sf. Sa și scoțând în relief activitatea intensă și zelul apostolesc al Prea Sf. Sale, care cu cuvântul, cu scrisul și cu fapta muncește zi și noapte pentru lumina-rea poporului și întărirea Bisericii.

Di T. Grozav toastează tot pentru Prea Sf. Sa, arătând că poporul românesc din Arad s'a închegat și dezvoltat sub influința binefăcătoare a Bisericii. Aceasta l-a luminat, l-a dat tărie sufletească, răbdare, nădejde într'un viitor mai bun și l-a făcut capabil să învingă toate greutățile timpurilor vitrege. Și pentru viitor tot biserica este cel mai puternic factor de consolidare și mântuire a poporului românesc. Aduce elogiul Prea Sf. Sale pentru activitatea rodnică, dezvoltată în via Domnului.

După ridicarea mesei, Cucernicul părinte Adrian Popescu din Ineu — prezentându-se cu corul său — a cântat mai multe arii românești, executate cu multă precizie, secerând aplauzele oaspeților, iar Prea Sf. Sa — după ce a mulțumit părintelui și corului — a distins cu înalta sa vizită pe noul preot, Constantin Istrate.

La ora 4 după masă, Prea Sf. Sa a întors la reședință cu suita sa, mulțumind lui Dumnezeu, că cu munca zilei de astăzi a putut aduce poporului din Măderat bucurie și mângâiere și a putut împărtăși poporului învățăturile mântuitoare, spre lauda și mărirea lui Dumnezeu.

3. Note pe marginea proiectului de Statut.

la *art. 20.* alinea a) se cere o complectare: ca la consiliul general să participe „și reprezentanții sau delegații asociațiilor județene”. La acest punct am răspuns în șirele precedente;

la *art. 20.* alinea b) se cere, ca cei 9 membri aleși de congresul general în consiliul general, să fie din București. — Chestia să se decidă cumpănind, cum să se pună aceasta propunere în acord cu principiul liberei alegeri din partea congresului și cu aprecierea valorii și a altor condiții ce pot fi luate în cumpănă;

la *art. 21:* președintele general, cei doi vice-președinți, secretarul și casierul general să fie din București, — Iarăși o chestie de aceeași apreciere;

la *art. 25:* alineatul al doilea despre ținerea ședințelor consiliului general deasemenea în chip ambulant, a fost abandonat de consfătuirea dela 18 Oct. 1932. Poate, nu trebuia abandonat.

la *art. 27:* „Renașterea” a cerut, ca și cei 5 membri ai comitetului central să fie din București cu domiciliul. — Rămâne să se aprecieze și acest desiderat în cadrul celor spuse despre art. 20;

la *art. 31,* după care secretarul general și casierul general se aleg din sinul Consiliului general:

s'a propus suprimarea, — ceeace nu este justificat cu nimic;

la *art. 39.* „Renașterea” propune să se adauge ceeace se va spune aci, în text, între semnele citării: Întrarea oricărei asociații preoțești în cadrele prezentului statut de federalizare „implică o complectă respectare și conformare față de prezentul statut”. — E o precizare, care, însă, se înțelege dela sine și fără de augmentarea textului original;

la *art. 40.* s'a propus uniformizarea cotizațiilor pe întreagă țară. — E un desiderat just în sine; dar inexecutabil, deoarece nu toți preoții au aceleași condiții de prestare. Iar între noi, ca preoți, se potrivește mai mult ca ori unde, ca cei tari să poarte sarcinile celor mai slabi. Deci, cotizațiile să se fixeze de fiecare organizație, pentru sine, după condițiile de venituri și de trai preoțesc. Se poate, însă, prevedea în statut un *desiderat*, de uniformizare a cotizațiilor; sau chiar un termen, după care să urmeze uniformizarea aceea, dacă se va mai insista pentru ea și se va găsi de rațională. Pentru moment, însă, ea poate fi o mare dificultate în calea federalizării.

În spiritul acestor note am răspuns (4. nov. 1932) președinției Asociației generale a Clerului, cu aprobarea obținută ulterior dela Comitetul nostru din 5 Martie 1933.

Țiu să fac aci o plăcută mențiune și despre armonia de vederi, în care ne aflăm față de asociația „Frăția” a fraților preoți din eparhia Argeșului, din partea căroră am primit — pe lângă opinii și din alte părți — un proiect de Statut, convergent nu numai în idei ci și în text. El are și unele precizări și câteva complectări, cari, firește, vor rămâne în aprecierea celor competenți a ne da statutul general nou, pe care toată suflarea preoțească trebuie să-l dorească pus în practică, fără zăbavă.

Din parte-mi, care exprim această părere și ca o dorință personală, țin să mai adaog, înainte de a încheia, următoarele:

La 7 Septembrie a. c. am propus actualei conduceri a Asociației generale: să pregătească lucrurile în vederea ca principiul de federalizare să fie votat de proximal congres general preoțesc, adoptând statutul en bloc și în mod provizor, numai ca să avem odată un razim comun în aprecierea și pregătirea celorlalte lucrări, ce au să urmeze pentru a întăptui o Asociație generală solidă și efectivă.

La 29 Septembrie a. c. dădeam aceleași conducerei o seamă de concretizări, cu titlu de propuneri, pentru realizarea lucrului. Țin cu cale, ca pe aceste să le cuprind aci, ca o încheiere a acestor lămuriri, după cum urmează:

Comitetul general, așa văd din scrisoarea Frăției Voastre, nu numai că aderă la principiul fundamental al federalizării, ci chiar ați vedea de bun lucru să-l puneți în aplicare prin expedientul unui regulament anticipat față de statut. Eu socotesc, cum arătați mai sus, să nu se meargă dintr'odată așa de departe, ci să i-se propună Congresului general: să adere și el la principiul general al federalizării, rămânând ca lucrările de amănunt, cari trebuiesc cuprinse într'un statut de acord,

să urmeze a se face în cursul unui an dela proximal congres general și să fie înaintate congresului general peste un an (la 1934). În chipul acesta s'ar lucra mai metodic și mai cu răgaz, ceea ce și-ar avea urmările sale practice bune.

De aceea, eu cred că ar fi bine, dacă, în baza hotărârii ultime a comitetului general, i-s'ar face congresului general un raport scris și propuneri concrete, cam de cuprinsul următor :

a) Congresul general să se identifice și dânsul cu principiul federalizării, care lasă mai multă libertate de mișcare și de acțiune organismelor componente ale Asociației generale; iar pentru orientarea congresului general proximal, acestuia să i-se prezinte proiectul de statut în redacțiunea dela 18 Oct. 1932, pentru a-l vedea, dar nu pentru al discuta pe amănunte.

b) Congresul general să invite toate asociațiile preoțești din țara întreagă: să adereze la principiul federalizării; iar în vederea întocmirii pe amănunte a proiectului de statut general, să li-se comunice acelora proiectul dela 18 Oct. 1932, cerându-li-se: să-și arate, în termen dat, desideratele cu privire la îmbunătățirile proiectului de statut, eșit din consfătuirea dela 18 Oct. 1932.

c) Desideratele cari vor intra, să fie încredințate, pentru studiere și turnare în forma unui proiect de statut, unei delegații sau comisii, în felul celei dela 18 Oct. a. tr., cu îndatorirea: să-și prezinte operatul la comitetul general, pentru transmitere la congresul următor (adecă din 1934), care va proceda asupra lui, după cum va afla de cuviincios și rațional.

Cum vedeți, Vă cer numai un răgaz de un an, în care să facem preparative și să îndeplinim forme, absolut necesare în vederea unei lucrări raționale, care să dezarmeze pe toți cei ce au porniri să critice organizarea asociației generale și activitatea ei.

Iertați-mi lungimea vorbeii; dar mai trebuie să adaug o lămurire: Procedându-se cum am propus mai sus, nici o organizație preoțească nu se va putea văera, că nu i-s'ar fi dat posibilitatea constituțională, de a se pronunța liber asupra intrării sau neintrării în organizația generală.

Deschise astfel posibilitățile de pronunțare din partea preoțimei prin organizațiile sale răzlete, precum și prin congresul general dela București, vom avea dintr'odată perspectiva cea mai largă de acțiune — în sus și în jos — și o situație absolut limpede, cum o cere și interesul personal al acelora, cari dețin azi unul sau altul rost în organizațiile preoțești, — că adecă nu ni-se vor mai putea face recriminări de nici o natură: „regionaliști“ unii și „centralizantii“ alții. Și pe deasupra tuturor acestora considerații, vom ajunge, că însăși preoțimea va decide și pecetlui, cu a sa voință și pe a sa răspundere, soarta pe mai departe a asociației sale generale: s'o mai aibă, sau nu; și dacă da, pe ce baze și în ce condiții de organizare.

După aceste considerații construite în mare parte pe necesitatea unor formalități cari ni se par a fi indispensabile, mai adaug un cuvânt: eu personal și cu frații preoți din Ardeal, al cărora președinte de organizație sunt astăzi, ne-am bucura din tot sufletul, dacă Frățiile Voastre de dincolo — cum sunteți mai plini de avânt ce trece uneori peste forme și formalități, — cari sunt în îndeletnicirile noastre, ale acestor de dincoaci — ați putea pregăti terenul pentru congresul general proximal și să-l determinați a vota Statutul federativ, cu putere obligatoare pentru toate asociațiile preoțești, existente azi.

Dar spre acest scop v'ar trebui, două lucruri: *întâi*, să aveți siguranța, că o asemenea hotărâre ar fi primită și respectată apoi de asociațiile preoțești din celelalte eparhii și mitropolii, — căci întrucât ar privi Ardealul aceasta problemă, mi-aș lua angajamentul să răspund de ea cu situația mea morală de președinte, — iar al *doilea* lucru ar fi: o aseme-

nea hotărâre a congresului general, adecă de a vota noul statut federativ, să fie adusă cu condiția și cu rezerva, că noul statut va fi pus în aplicare d'abia după ce se vor fi făcut formele necesare la Sfântul Sinod și la Tribunal, pentru recunoașterea sau aprobarea noului statut pe bază federativă. De altfel este și în firea lucrului, că actualul statut general, așa cum el este, dar cu toate consecințele sale, s'ar păstra și pe mai departe și deodată cu el s'ar perpetua regretabila stare de răslețire de azi, imposibil de înlăturat în alt chip, decât pe bază federativă.

Dar în cazul, că ați putea risca, ducerea statutului la congresul general pentru votare și pe amănunte, ar fi bine să mi-se deie prilej de a vedea proiectul, înainte de a-l prezenta congresului. Personal nu am alta dorință, decât de a mă strădui să contribuesc la îmbunătățirea lui, dacă ar fi cazul.

Prin tot ce am lucrat în aceasta chestiune, cred că mi-am făcut datoria în chip cinstit.

Așa cred, federalizarea se împacă și cu aceea situație specială a Asociației „A. Șaguna“, ce am obținut-o prin hotărârea No. 64 dela 16 Octomvrie 1924 a Congresului național-bisericesc din aceea vreme, în sensul căreia organizația și munca acestei asociații, face parte din programa de acțiune a Bisericii și a organelor ei de conducere“. În baza acestei hotărâri noi putem funcționa și fără aprobarea Tribunalului.

Arad, 7 Oct. 1933.

Preot Dr. Gh. Ciuhandu

Președintele Asociației Clerului „A. Șaguna“.

Toastul

rostit de deputatul eparhial Dr. Alexandru Horga, cu prilejul sfințirii casei culturale din Buteni, în 1 Octomvrie 1933.

Prea Sfințite D-le Episcop,

O revelatoare emoție ne copleșește sufletele. Un dulce fior ne pătrunde întreagă ființa noastră. Este emoția produsă de puterea fermecătoare al acelui sentiment de origină transcendentă, de proveniența divină, ce numim credință. E fiorul impregnat ființel noastre de înalta prezență a aceluia, care are menirea să fie propovăduitorul și ocrotitorul acestui sentiment, al acestei credințe — și care este Prea Sf. Voastră.

Dacă exteriorul radind printr'un fidel relief e-motivul interiorului nostru, este în perfectă consonanță cu ceea ce simțim în aceste clipe, natural se datorește împrejurării, că întreg eul nostru se simte adânc și puternic infusată de suc miraculos, ce cu violența povolului distrugător de zig-zaguri, se degajează din adevărurile și învățăturile ce cu elocință rară și desăvârșită, ni-le împărtășește Prea Sf. Voastră, indicându-ne calea de urmat pe acest pământ în vederea realizării vieții veșnice, ce o să vină.

Prea Sfințite,

Dacă vechii scriitori români au asemănat Vlădica cu mire al Bisericii, dacă marele și în veci nemuritorul Șaguna a comparat Vlădica cu mire al poporului, per-

miteți-mi, ca în personalitatea Prea Sf. Voastre să văd cea mai armonică și perfectă combinare a acestor ro-luri de mire al bisericii și mire al poporului. Căci în adevăr, prodigioasă Prea Sf. Voastre activitate, desfășurată cu atât zel și abnegație pe tărâmul credinții și bisericii, dragostea și căldura cu care îmbrățișați orice problemă ce privește prezentul și viitorul neamului nostru, Vă îndreptătesc pe deplin la aceste titluri. Și față de această intensă, asiduă și tenace activitate a Prea Sf. Voastre, față de grija cu adevărat părintească, ce o purtați poporului nostru drept credincios, permiteți-ne Prea Sfințiți să ne exprimăm omagiala noastră admirație, încredințându-Vă de întreg atașamentul nostru, supunere și ascultare.

Căci dacă credința, ca desăvârșita sinteză a celor mai înalte însușiri și calități sufletești, puse în serviciul a două idei: ideea de Dumnezeu și ideea de legătură a omului cu Dumnezeu, a condensat în sine întreaga evoluție a omenirii, atunci noi Românii putem afirma, că credința echivalează cu însăși existența noastră ca neam. Și iarăși e adevărat, că nime altul ca și Prea Sf. Voastră, nu este pus cu mai arzătoare ardore în slujba acestei credințe mântuitoare de suflete și deci implicit în slujba neamului.

Pentru toate acestea este atât de îndreptățită ruga noastră ferbinte, ce o adresăm Celui de sus, ca prin harul și bunătatea Lui, să dăruiască Prea Sf. Voastre deplină sănătate, ca foarte mulți ani înainte să puteți activa cu același elan și râvnă în via Domnului și ogorul neamului, pentru întărirea credinței și fericirea neamului.

Pătruns până în cele mai adânci cute ale sufletului meu de aceste sentimente, permiteți-mi Prea Sfințiți, ca să ridic și închin păharul în cinstea Prea Sf. Voastre, Intru mulți și prea mulți ani, Stăpâne.

Inaugurarea târgului de mostre din Timișoara.

Sâmbătă s'a desfășurat într'un cadru solemn inaugurarea târgului de mostre din Timișoara.

Deși parcurgem o etapă de criză economică, ce împiedică manifestările de acest soi, străduințele conducerii Camerei de Comerț, căreia îi revine în bună parte meritul de a fi aranjat acest târg, au fost prea mari, iar munca depusă pentru reușita frumoasei inițiative nu a cunoscut nici o oboseală, așa că nici succesul scontat, atât cel moral cât și cel material, nu a putut să întârzie.

Bogățiile nesfârșite ale Banatului, transformate cu ajutorul fabricilor noastre din material brut în materii prime, și-au găsit locul potrivit în marea expoziție a industriei bănățene.

În fața unui public imens P. Sf. Sa Grigorie Episcopul Aradului, asistat de consilierul M. Păcățian protopopul Dr. Țlucra și un mare sobor de preoți a oficiat slujba religioasă. Răspunsurile au fost date de corul „Speranța”. La finea serviciului P. S. Sa a rostit o vorbire temeinică ascultată și răsplătită cu aplauze. Apoi Dr. Ion Baltescu, președintele camerei a salutat pe cei prezenți, d-l Grigore Ion secretarul general, a rostit o scurtă cuvântare.

A urmat apoi vizitarea expoziției. P. S. Sa Episcopul Grigorie și dl ministru Gafencu au fost conduși de către dl președinte Băltescu, au parcurs tot târgul privind cu atenție.

Sfințirea bisericii din Prunișor.

Duminecă din 24 Septembrie 1933, a fost pentru parohienii din Prunișor, tractul Butenilor, o zi de înălțare sufletească. Des de dimineață credincioșii bătrâni și tineri în haine de sărbătoare se îndreptau pe drumul ce duce la biserică, chemați de dangățul duios al clopotelor. Sosesc creștini și din comunele vecine, ca împreună să se bucure cu cei din loc și să preamărească pe Dumnezeu, că le-a ajutat ca din nou să dea destinației biserica lor.

Primirea oaspeților o făceau părintele Aurel Ionuș și harnicul primar al comunei Terentie Bălaj. Cu actul sfințirii a fost încredințat din partea Preasfinției Sale Părintelui Episcop Grigorie al Aradului, Prea cucernicia Sa părintele protopop Șt. R. Lungu al tractului Buteni. La sosirea Dsale, Dl. primar Terentie Bălaj, în cuvinte sincere și spuse din inimă, bineven-tează pe șeful tractului.

Actul sfințirii s'a celebrat de Pr. C. S. părințele protopop Ștefan R. Lungu, părintele protopop Constantin Mihulin din Beliu județul Bihor, care a venit ca oaspe cu preoții Cornel Musca din Carand și Ilie Moise din Hașmaș; apoi Ioan Cosma din Buteni, Zosim Mihulin, Dimitrie Manașe, Laza Joja, Coriolan Tirlea, Bădescu Ioan, Nicolae Binchici și Tiberiu Cereșlădani. La serviciul divin a cântat corul bisericesc din Buteni, condus de vrednicul dirijor Gavrilă Ruja.

La priceasnă părintele Aurel Ionuș a dat raportul convenit, amintind între altele: istoricul parohiei, grija de a nu putea să repareze biserica, din cauza crizei materiale și morale a credincioșilor de azi. Cum rugăciunile ferbinți înălțate în acest scop către Atotputernicul au făcut în sfârșit ca prin ajutorul primpretorului Florian Ștefănică, notarului Arcadie Crâșnic, împreună cu primarul T. Bălaj și consilierii vechi și noi ai Sf. biserici au pus la cale repararea bisericii, care au costat 75.000 Lei, fără ca credincioșii să contribuie cu bani decât numai cu cărușia și câteva zile de muncă. La înfrumusețarea bisericii a contribuit și Dl. învățător Ioan Popa, pictând trei tablouri reușite.

Din raportul părintelui A. Ionuș s'a putut constata, cum preoțimea satelor noastre îndură multe năcazuri în misiunea lor. Apoi părintele protopop Lungu a rostit o predică temeinică, presărată cu exemple frumoase, luate din viața de toate zilele și diferiți scriitori bisericești.

Între cei prezenți la actul solemn al sfințirii am remarcat pe Doamna protopop Lungu, dna și dl. primpretor Ștefănică, dna Mihulin din Beliu, dl. notar Bălaj din Beliu cu dna și mai multe doamne, domni și domnișoare.

După terminarea serviciului divin s'a luat masa comună în localul școlii, unde doamna preoteasă Ionuș și doamna învățătoare V. Brăiloiu au servit o agapă oaspeților.

La masă dl. Primpretor Dr. F. Ștefănică a toastat pentru M. S. Regele Carol II. Pr. C. S. Păr. Protopop Șt. R. Lungu pentru P. S. S. Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, iar cunoscutul țaran Ilie Moșiu a toastat pentru luminătorii satelor.

După masă la ora 4 s'a desfășurat o șezătoare culturală din partea Soc. Sf. Gheorghe, care a reușit peste așteptările publicului.

Leonte Moșiu

secretarul soc. sf. Gh. din Selegeni.

Dare de seamă

Asupra colectei de pomelnice, lansată de sf. M-re H. Bodrog, în acest sfânt an jubilar al Bisericii creștine.

Nr. cor.	Data intrării	Nr. listei	P A R O H I A	Protopopiatul	Nr-ul suflete- lor	Nr. suflete- lor de pomenit	Suma colecta- tă, Lei:	O b s e r v a r e	
			Totalul premergător				9558		
61	15 VIII	32	Grăniceri	Chișineu-Criș	2668	27	160	Rebonificare cerută colectan- tului Lei 100.—	
62	" "	36	Sintea-mare	" "	976	63	505		
63	" "	24	Șofronea	Arad	340	6	110		
64	" "	260	Aradul-Nou	"	524	56	340		
65	" "	10	Micălaca-Glogovaș	"		36	180		
66	" "	4	Arad-Șega	"	1662	65	425		
67	" "	3	Arad-Grădiște	"	1186	52	260		
68	" "	46	Comlăuș	Șiria	2661	57	360		
69	" "	258	Utvîn	Timișoara	1281	13	65		
70	" "	77	Răpsig	Ineu	1267	19	100		A intrat numai lista.
71	" "	297	Bacamezeu	Birchiș	608	—	—	N'a intrat lista.	
72	" "	257	Timișoara-Ronaș	Timișoara	692	32	350		
73	17 "	285	Igrîș	B. Comloș	2584	105	885		
74	" "	31	Nădab	Chișineu-Criș	2157	16	100		
75	" "	281	Cenadul mare	B. Comloș	1864	2	40		
76	" "	215	Coșteiu	Belinț	781	28	140		
77	" "		Regele-Carol				100		
78	" "	17	Nădlac	Arad	3227	53	265		
79	" "	143	Feniș	Gurahonț	376	5	25		
80	24 "	113	Brustiuri	Halmagiu	1101	20	100		
81	" "	216	Drăgoești	Belinț	802	4	100	prin păr. Iustin Mureșan-Târnova	
82	" "	—	Familia Dr. Sturza din Cluj		—	6	500		
83	26 "	266	Călăcea	Vinga	785	—	—		
84	" "	272	Mănăștur	"	957	—	—		
85	" "	364	Radna	Radna	—	—	—		pt. instituții și autorități.
86	27 "	167	Groșit-noi	"	704	—	—		
87	" "	121	Ociu	Halmagiu	537	4	40		
88	" "	144	Gurahonț	Gurahonț	512	11	65		
89	29 "	—	Fam. Virgil Antonescu Arad		—	4	200		
90	" "	—	D-na Alexandrina Vulpe Felnac		—	6	60		
91	" "	212	Budinți	Belinț	538	—	—	2 liste pt. instituții și autorități	
92	4 IX	153	Talagiu	Gurahonț	946	17	120		
93	" "	155	Zeldiș	"	565	14	185		
94	" "	360-361	Gurahonț	"	—	8	160		
95	" "	—	Ana Țeteu, Cetatea de baltă		—	3	100		
96	5 "	—	Ppop. Tr. S. Seculin, Vinga		—	1	500		
97	7 "	85	Zărând	Ineu	3261	72	360		
98	" "	78	Seleuș	"	2528	31	180		
99	11 "	311	Valea-mare	Birchiș	428	—	—		
100	19 X	205	Șiștaroveți	Lipova	1100	—	—		
101	" "	—	D-na Văd. Ana Dr. Bemian Arad		—	8	500		
102	" "	61	Târnova	Șiria	2970	6	45		
103	" "	134	Almaș	Gurahonț	1810	3	150		
104	" "	359	Ohaba forgaci	Belinț	1242	24	120		
105	" "	41	Colonia-Țipar	Chișineu-Criș	358	13	65		
106	" "	—	Marla Tătar, Cetatea de baltă		—	1	40		
TOTAL							Lei: 17.558		

Conferință rostită arestaților din temnița Aradului. Din bătrâni.

(Urmare și Fine.)

Pe când poarta și toate înrările Curții lui Constantin erau zăvorâte cu zăvoare puternice și păzite de o gardă credincioasă, curtea și palatul domnesc, în care locuia familia domnului Constantin cu soția, cei 4 feciori și 3 fete și ginerii săi, în plină bucurie și desfătare, cu multe și mari bogății.

Domnul Brâncoveanu omul blând și plin pe creștință n'a meritat o soartă atât de amară și par'că mă'nfioară, toate fibrele nervilor mi-se mișcă, mi-se face palma pumn, mă'nfior și mă revolt, pentru mișelia Sultanului crâncen și tiran, carele s'a făcut stăpân peste viața unei întregi familii și a distrus fericirea ei.

Din durerosă întâmplare și din ospățul plin de sânge al Sultanului turcesc, am crezut să vă arat, că fericirea nu rezidă, nu stă numai în palate, unde ori cât de bine ar fi păzită, ea nu se simte în siguranță.

Fericirea este o stare spirituală sau duhovnicească, care preferă să stea într'o colibă decât într'un palat, numai să îi fie asigurată liniștea și pacea, preferă să locuiască într'un corp învelit, în zdrențe, decât într'unul îmbrăcat în porfiră și vison, dar pus în calea vrajbei și războiului.

Fericirea e un dar ceresc, ca și frumsețea florilor și mirosul lor.

Fericirea vine'n unde dela cer, cum vin undele sau valurile pe apă, și se sălășluiește în inima omului.

Ficele fericirii sunt faptele bune.

Mă culc atât de fericit, când știu că peste mine a apus soarele din ziua în care am putut să fac culva un bine, fie el ori cât de mic.

Brâncoveanu Constantin, cu familia sa a suferit hulă și batjocură și moarte, pentru legea lui Hristos și stihul i l-a scris Domnul și lui și feciorilor lui, încă pe munte, când a zis: Fericii veți fi când vă vor batjocori pe voi și vă vor perzeca și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minșind pentru mine“.

Și Constantin și feciorii lui au dobândit — prin jertfa lor de sânge, suprema jertfă și cea mai curată ce au îndurat-o cu nevinovație — fericirea vecinică și azi îmbrăcați în stihare îngerești dănuiesc împreună cu Arhangeli Mihail și Gavril și cu cei 14.000 de copilași uciși la porunca lui Irod cel crunt, cei ce a tăiat capul sfântului Ioan, pentru mustrea ce l-a făcut-o Ion, zicându-l: „Că nu ți-se cade ție să trăiești cu soția fratelui tău Filip.“

Vai Iroade împărate, nebunule, ce răsplată te așteaptă la certuri.

Când a zidit Domnul Dzeu pe om, pe Adam i-a dăruit pe lângă viața cea scumpă, onoarea sau cinstea de a stăpâni toate celelalte vietăți și tot atunci i-a dat și libertatea.

Dar după-ce Dzeu a văzut, că Adam a abuzat cu Eva dimpreună, de prea multa libertate, le-a restrâns libertatea cu poruncile.

Ion prorocul, încrezut prea mult în libertatea sa, n'a voit să meargă la Ninive, unde l-a trimis Domnul, deci a căzut în robia chitului, unde a stat 3 zile, în gușa lui, până s'a căit și a promis cu Duhul că merge la Ninive.

Dela Adam și până la noi, toate relele câte ne-au ajuns, provin din prea multa noastră încredere, din prea multă libertate.

Deoparte mamele de altă parte școalele și bisericile poartă vina, că nu învață pe copil din frageda lor vârstă, asupra rostului lor pe lume.

Dacă fiecare om ar respecta drepturile altuia, cum îi place lui să fie respectat de altul, atunci nu numai că n'ar fi ucideri, dar nici supărare n'ar veni între oameni.

Precum are banul 2 fețe, una cu efigia regelui sau Cesarului și alta cu pajura țării sale valuta (münz), așa are și omul drepturi și datorințe.

Nu este permis, ca omul să le schimbe, cu atât mai puțin să le confunde.

Fericirea e soră cu nefericirea.

Ele însă nu umbiă pe acelaș drum, căci sunt mai rele decât surorile vitrege.

Veți cunoaște din întâmplarea, pe care vă voi reda-o acum, cum își schimbă norocul pasul, în viața omenească.

Într'o țară depărtată, trăia de demult, un împărat foarte bogat. Tânăr cum era, de 25 ani, se căsătorii și-și luă de soție o fiică de împărat, foarte frumoasă, cu care trăia așa, cum trăiesc porumbii.

Din această fericită căsătorie li-se născu o fetiță, ca o zână de frumoasă.

Avea toate organele corpului în perfectă ordine, dar spre durerea părinților ei, aflară peste 3—4 săptămâni dela nașterea ficei lor, că fetița are ochii limpezi și frumoși, dar nu vede cu ei.

Ce întristare, ce durere, ce sfâșiere a cuprins în acel ceas, inima părinților.

Și trecură multe zile și nopți, ba chiar și ani și fata de împărat se făcu mare. Avea 14 ani.

Multe nopți nedormite petrecură părinții fetel, până-ce Domnul, căruia îi zice preotul în ziua Bobotezei cu glas ridicat, de 3 ori: „Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns, spre lauda măririi Tale“ . . . se milostivi a le deslega prin vis desnădejdea lor cea mare.

Și sculându-se Impăratul într'o noapte, foarte măhnit, fu cuprins de un somn greu și visă, că dacă

va căuta „o lacrimă adevărată” și va spăla ochii fetei sale, ea va vedea.

Și sculându-se în zori de zi împăratul luă cu sine merinde și o sticlucă și încălecă pe roibul său, ducându-se să caute „o lacrimă adevărată”.

Și trecură zile și chiar săptămâni, peste falnicul împărat, pe care Domnul dinadins l-a supus la aceasta încercare, spre a-i da și lui, dar și altora — împărați și bogăți — semnul lui Iona prorocul, amenințarea, luarea aminte, că în afară de mărimea lor, stă o putere mult mai mare, care locuiește 'n ceriuri și se cheamă Dumnezeu.

Și fiind împăratul în a 8. zi a pribegiei sale, iată că întâlnește, la marginea unui sat sărăcăcios, un convol, ce ducea la groapă pe un om, care fusese bărbat și tată de familie. Aici crezu împăratul să afie lacrima căutată. Deci se înșiră și el în apropierea familiei mortului. Dar din bocetele femeii, care zicea: „Te duci bărbate și mă lași cu copil. Fără pic de mălai”, el văzu, că femeia nu deplânge pe soțul ei, ci interesul mălaiului, deci se întoarse cu scârbă și se duse în drumul său mai departe.

Și mergând în calea sa, împăratul întâlni, după alte 8 zile, în colțul unei străzi, un cerșetor orb, carele se tângula trecătorilor, și plângea, ca să-l miluiască.

Dar nici aici nu afie împăratul lacrima ce o căuta.

Deci scârbit îl dete un galbin și se duse înainte. Și mai cutrieră împăratul multe sate și cătune, până-ce ajunse la poala unor munți, acoperți cu păduri bătrâne.

Și se înoptase bine, când deodată împăratul zări o lumină slabă în fereastra unei căsuțe sărăcăcioasă, așezată sub poala muntelui.

El se apropie de casă și bătu la fereastră. O femeie întristată și cu părul despletit, îl întâmpină și la rugămintea lui, să-l dea sălaş peste noapte, îl dete.

Intrat în casă, împăratul văzu cum biata mamă își veghia singura ei odraslă, un băiețuș ca de 8—9 ani, carele se zbătea în spasmul morții.

Și intrând, din vorbă 'n vorbă împăratul înțelese că stă în căsuța unei văduve tinere, dar desperată, pentru nenorocirea, ce a dat peste pușorul ei iubit.

Deodată împăratul fu cuprins de-un fior rece, când auzi de pe buzele mamei, că în cele 8 zile, de când i s'a îmbolnăvit odorul, l-a secăt și izvorul acrămilor.

Și se făcu miezul nopții. Obosit de calea lungă, ce-o făcuse zile de-a rândul, împăratul așpi.

Nu dormi însă un pul de somn, până-ce fu trezit din nou, de bocetul femeii, carea strigă suspinând: „Mi-l-ai luat Doamne.”

Împăratul sări grăbit la femeie și prinse din ochii ei câteva picuri de lacrimi, în sticlucă sa.

Copilașul închise pe veci pleoapele, iar femeia

se aruncă pe trupul, pornit spre putrejună, a odorului ei, bocindu-se cu amar.

Femeia nu bănuia, că prin moarte, fiul ei avea să răscumpere lumina ochilor unei fiice de împărat, cum nu bănuia nici împăratul, că'n coliba de sub munte, unde zări el o lumină slabă, la intrarea sa, să poată afla fericirea fetei sale.

Cu inima înfrântă și el, dar și femeia, își plecară capetele spre somn, după-ce femeia își frânse cu desăvârșire coapsele trupului și toate simțirile sufletului.

Mâne-zi împăratul, sculându-se și mulțumind femeii pentru sălășuire, îi dăruie mai mulți galbini și mângâindu-o, plecă spre casa sa.

Ajunș acasă, împăratul spălă pe ochi fetița sa, cu picuri de lacrimi, care îndată a văzut.

Ce bucurie pe fica împăratului, și pe doamna sa. Vedeți dar, cum a smerit Domnul pe împăratul, și l-a trimis în pribegie, să caute firul fericirii fiicei sale. Și ați văzut cum l-a aflat în ochii văduvei, cerniță de durerea fiului ei.

Cum nu veți da dar crezământul prorocului David, carele vrând să illustreze atotputernicia lui Dumnezeu, a zis că: Soarele și-a cunoscut apusul său.

Da, dar dacă și Soarele, ce cel mai falnic corp ceresc, ajunge la apus, cum ai cuteza tu, omule, să ulți de puterea Domnului, carele a smerit pe împăratul, punând întuneric pe ochii fiicei sale, ca și prin aceasta să dovedească adevărul, scris tot de prorocul David: „Ochi au și nu vor vedea, Aliluia”!

Domnul a trimis și peste voi întuneric și noapte s'a făcut, căci ați întristat și voi pe Domnul; dar precum a pus Domnul rânduială, ca după apus să urmeze un nou răsărit, așa mai aveți și voi nădejde, ca după noaptea vieții voastre din robie, prin post și rugăciune — și nici decât prin ură și mânie — să vă treziți din somn, la un răsărit de soare, mult mai prielnic, de cum v'ați fi așteptat voi.

Ajunși la libertate, mulțumiți-vă cu atât, cât vă va dărul Domnul, precum ați putut înțelege din viața crâșnicului dela sat, carele a trăit mai mult pentru alții; pentru săteni, decât pentru sine și totuși s'a mulțumit, că din cele 2—5 Kg. de grâu luate dela fiecare număr de casă, să ducă cu familia sa o viață fericită și neîntinată.

Tot din bătrâni sau din vremuri apuse am cunoscut, că moș Chenta, fie ertat, un biet păzitor de vie sau pândar, cum îi se zice prin Bănat, nu aduna toamna mai mult decât vre-o 8 saci de grâu în plătuța sa pe lângă cei 10 Lei de un jugăr de vie și totuși a trăit cu baba lui o viață liniștită, până a venit ceasul morții peste el.

Păzitorii de vite, cicoși, ciurdari, văcari, stăva vițelari și purcari, precum și păcurarii și păzitorii de noapte, toți aveau la țară plată în natură, grâu sau porumb și ceva bani, dar toți trăiau mulțumiți.

Toți aveau pâinea lor cea de toate zilele.

Cu atât mai ales azi, când prin voința Cerului și a națiunii întregi, am ajuns să trăim în deplină libertate în țara noastră românească; când diriguitorii sunt români ca noi, avem nădejdea să putem da și de lucru și de trai, tuturor cu dreptate.

Este ea o rană, care după război a împânzit întreaga lume și care ține pe loc carul țărilor.

Este criza generală, care distruge multe.

Dar ori-cât ar fi de gravă aceasta criză — nu e ciumă — poporul nostru, întorcându-se la spiritul sau la obiceiul vremilor apuse, a vremilor din bătrâni, s'ar mulțumi cu mălăul și cu mămăliga nutrițoare, lucrând toți ogorul lor, n'avem teamă, că n'am putea presta cu bărbăție și aceasta lovitură a sorții.

Criza la noi s'a agravat prin faptul, că în elanul de bucurie, prea mulți săteni au năpădit orașele, fiecare căutând un trai mai ușor.

Și aproape toți s'au înșelat amar.

Cei-ce au stat cu vrednicie la locul care le-a rânduit Domnul, nu o duc, nici azi, prea rău.

De aceea învățăm și îndrumăm cu multă dragoste pe toți, ca fiștecarele să se așeze pe scaunul, care i-s'a hărăzit de soartă și să fie mulțumit, că-l are.

La sate — de când e lumea lume — traiul era mai ușor și și azi este și mai ușor și mai asigurat, ca la orașe. Munca câmpului, creșterea vitelor, creșterea găștelor și alte îndeletniciri, îi ofer omului teren de muncă.

Nu e casă sau familie, care să nu poată îngriji și crește un purceluș, o oiță, găște, rețe și găini, investiții, cari nu reclamă nici capital prea mare, pentru a le creia, și nici cheltuieli prea multe pentru a le întreține.

Iarba o dă Domnul Dzeu și pe izlaz și pe stradă.

O grădină bine lucrată îți dă legume și pentru vară și pentru iarnă.

Pământ în parte încă află omul, dacă caută, căci mare-i hotarul unui sat.

Primăvara tot săracul poate crește vermi de mătasă, că-i plină lumea de frunze de dud.

Iată dar condițiunile cele mai elementare, cari le oferă viața dela sat și de cari se poate bucura și cel mai sărac om.

Numai voință se cere și pe lângă ea o stăruință, ca omul să-și facă traiul și dulce și liniștit.

Dacă facem o privire generală asupra faptelor criminale, omoruri, furturi și alte infracțiuni mai mici sau mai mari, constatăm, că acele sunt mai numeroase chiar acolo unde ele ar trebui să lipsească cu desăvârșire, în provinciile mai îmbelșugate în darul lui Dzeu, acolo, unde ele nu au nici o justificare.

Motivul de sigur e greu de stabilit, dar în toată nepriceperea noastră în aceasta materie, îl atribuim

desmățului, destrăbălării în mâncare, în beutură și nici decât sărăciei.

Acolo, unde e cea mai neagră mizerie, unde și bogăția bogatului se remarcă într'o căsuță și o căpruță de lapte, cum e în țara Moșilor, în Bihor, în Maramurăș, nu se aude de omor între tată și fecior, nici între om și om.

Cearța și dușmănia e mult mai frecventă, mai deasă în ținuturile bogate, unde se bea mai mult, decât se mănâncă. Și aceasta mai mult la șes și la podgorii.

Da, pentru că darurile Domnului sunt cu prisosință și omul din păcate, din ce are, din ce pofteste mai mult să aibă. Iar aceasta stare se zice nesațiu sau lăcomie.

Toate acestea dureroase constatări se refer numai și exclusiv numai la neamul nostru românesc.

În Banat, în Bucovina, Basarabia, Crișana, Moldova și Oltenia, deci aproape în toate provinciile noastre românești, unde solul e mai darnic, acolo se înregistrează cele mai multe crime și aproape 99 la sută săvârșite de români sau țigani.

Între unguri, șvabi, sași, crimele sunt foarte rari.

Și ce credeți, ce motive am putea aduce, pentru a învedera acest adevăr.

Deoparte cultura lor mult mai ridicată, de alta parte și modul lor de viețuire.

Am trăit 21 de ani într'un sat mixt șvăbesc românesc. În 2 rânduri am participat la recensământ și n'aș vrea să spun vreo minciună sau să exagerez, dar din cei 500—600 suflete de șvabi recenzați de mine, nu cred să fi aflat decât doară 10 suflete analfabeți; toți ceilalți, bărbați, femei, tineri și bătrâni știau carte.

Sub raport cultural, noi nici nu ne putem compara.

Cât pentru modul lor de viețuire, pot spune, că ei se nutresc cu mult mai bine, ca noi. Ei sunt cu mult mai mari carnivori, ca noi, de aceea nici nu prefer, de a recomanda neamului meu, modul lor de viețuire.

Am însă pe suflet o constatare, pe care am făcut-o la nemți și aceea aș dori să o vedem trecută și la poporul nostru românesc.

Neamțul din leagăn și până în mormânt e foarte evlavios.

În fiecare casă află pe perete atârnat chipul cioplit al Dului Isus cel răstignit.

Înainte acestuia se închină șvabul, șvaboaică, iar copiii lor, când aud sara ciopotul sunând de rugăciune, lasă ori-ce lucru și aleargă în casă, unde îngenunchind se roagă lui Dzeu.

Tare îmi vine să cred, că acest mod de viețuire, dă poporului șvăbesc tăria de viață, fără lăpșă; acest chip sfânt e pavăza și aripa ocrotitoare, peste avutul și familia sa.

Cea de a 3-a însușire națională a poporului șvăbesc și cea mai de frunte, este diligența.

Șvabii au o diligență sau sârguință fără seamăn, între popoarele, cari trăiesc în România.

Ne mângăiem, că poporul nostru, care trăiește în nemijlocita lor apropiere, și-a însușit multe din datinele bune ale șvabilor.

Avem sate întregi românești prin Banat, cari se întrec de pe acum cu șvabii sub raportul sânguinței, al creșterii vitelor, al cultivării cât mai raționale a pământului; dar am dori să vedem neamul nostru, că și sub raportul moral—creștinesc se măsoară cu șvabii.

În Dumineci și sărbători biserica nemțească (catolică) e plină, iar cea românească goală.

Iată pentru ce cred eu, că sunt scutiți șvabii dela fapte fără de lege, dela furt, dela omor și dela alte impilări.

Șvabii și ca neam sau ca popor și ca indivizi ne sunt superiori, sub toate raporturile.

Mergeți prin satele lor, priviți la casele lor, la grădini, la holdele lor, la drumurile lor și veți recunoaște, că sub ori-ce raport, traiul lor este mai liniștit și mult mai fericit ca al nostru.

Prețuiți dar în viitor școala, biserica și sârguința. Faceți și voi în casele voastre un altar, cu icoana Dlui Isus Cristos și învățați copilașii voștri să se închine și să se roage Dlui seara și dimineața.

Iată dar pentru-ce v'am adus azi ca model pe crâșnicul care este mai aproape de sufletul vostru, răsărit cu voi din același sat, din aceeași pătură socială, cu aceeași școală ca și a voastră, dar carele trăind numai în jurul bisericeii, s'a lăpădat de comorile acestei lumi și s'a mulțumit să aibă „pâinea cea de toate zilele“, fie chiar și uscată, știind prea bine că fericirea nu zace în bogăție.

Pagina catihetică.

Materiile de Religie pentru cl. I. primară.

18. Ce sărbătorim la Florii?

Înainte de Paști s'a apropiat Iisus de Ierusalim. Către doi învățați a zis: Mergeți în satul care este înaintea voastră și veți găsi o asină legată și un mânz. Deslegați-i și-i aduceți la mine. Învățații au adus la Iisus mânzul și asina. Și-au pus hainele peste ei și Iisus a șezut deasupra. Mulți așterneau vestimintele pe cale, alții ramuri și strigau: Osana! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

Dușmanii lui Hristos ziceau între ei: Iată, lumea merge după dânsul și vor veni Romanii și ne vor lua țara și neamul. De folos este, să moară un om pentru popor și nu tot poporul să piară. Satana a intrat în Iuda Is-

carioteanul, unul din cei doisprezece. Mergând el la arhierii a zis lor: *Ce-mi veți da mie și eu îl voi da pe el vouă. Ei auzind s'au bucurat și i-au dat 30 de arginți. Și el s'a făgăduit să dea pe Iisus fără să știe poporul.*

*

ad. 18. Pentru trimestrul al III-lea contemplăm următoarele cinci lecții: 1. Ce sărbătorim la Florii? în care cuprindem și vinderea lui Iisus de către Iuda iscarloteanul, 2. Cina cea de taină și prinderea lui Iisus, 3. Judecarea lui Iisus, 4. Răstignirea, moartea și înmormântarea lui Iisus, 5. Învierea și înălțarea Domnului. Pentru fiecare putem consacra cel puțin două ore și avem timp pentru repetiția materialului din întreg anul școlar. Lecțiile din acest trimestru, într'un chip, sau în altul, au fost luate și în programele vechi. N'am avea de spus multe despre ele. Ne oprim însă la amănunte, pe cari le credem de toată importanța și cari trebuiesc limpezite.

În legătură cu lecția despre intrarea Domnului în Ierusalim se cer să fie limpezite două lucruri: 1. Cum mulțimea, care primește pe Iisus ca pe un împărat la Florii, câteva zile mai târziu cere să-l răstignească? 2. Care a fost cauza adevărată a acestei schimbări?

Cele mai multe manuale de Religie, chiar și pentru clasa a IV. primară, ba și pentru școlile secundare, țineau să istorisească intrarea în Ierusalim și să descrie cu mai puțin, sau mai mult lux de cuvinte marea însuflețire a mulțimii, care a primit pe Iisus. Au uitat să completeze, așa cum ne arată sfintele Evanghelii, că și la primirea aceasta au fost unii, cari și-au manifestat dușmânia și nu bucuria. Acești dușmani n'au fost așa puțini la număr, cum ni se pare. Oricât ar fi fost însă de mic numărul lor, ei au format, să z'cem așa, un nucleu, care aci pe față, aci în ascuns, a lucrat să întoarcă inimile mulțimii dela Iisus. Noi am căutat să cuprindem în lecție acest amănunt de mare însemnătate. Trebuie să ne dăm bine seama, că fără acest amănunt, copiii rămân desorientați.

O greșală și mai mare s'a făcut și găsim în manuale, cu privire la cauza dușmăniei față de Hristos Domnul. Am consultat un lung șir de manuale de toate categoriile, atât românești cât și străine. Nu avem pretenția că le-am consultat pe toate, dar cele consultate, ortodoxe, catolice și protestante, toate fără deosebire indică această cauză a dușmăniei cam în chipul următor: „Preoții și fariseii, dușmanii lui Iisus, se îngroziră de puterea și mărirea lui. La poarta orașului, lumea obosită se potolise o clipă. Un grup de preoți sta mai la oparte întunecați de mânie. Ne-a învins înșelătorul! Zise unul“. Am citat. N'am vrut să punem, dar am fi putut așeza după fiecare cuvânt obișnuitul și atât de potrivit: (sic.) E adevărat, că am citat dintr'un manual întocmit în spiritul școlii, care face paradă de vorbe și care adesea zugrumă

adevărul în parada de vorbe. Vom cita însă dintr'un manual de Religie întocmit de un teolog: „... Atunci s'au adunat mai marii preoților și bătrânii poporului în curtea întâiului preot Calafa și s'au sfătuit să prindă pe Iisus cu viclesug, și să-l omoară, dar ziceau: „Nu în ziua sărbătorii, ca să nu se facă tulburare în popor“.

Noi ținem să spunem răspicat: în felul acesta s'a retăcut o jumătate de adevăr iar jumătatea spusă s'a dat în chip tendențios. Dacă tendința a fost inconștientă, e cu atât mai stupid. Cele citate din manualul teologului sunt — și asta e grozav — luate din sfânta Scriptură. Știm însă că din Sfânta Scriptură și diavolul a citat, dar în felul său, diabolic. Aci în special sectarii ar putea să se folosească diabolic de aceste citate diabolice. Citisem nota subterană la un articol. În articol se plângea un învățător, că nu e bine, ca manualele de Religie să înfățișeze pe preot și pe învățător ca dușmani al poporului. Redactorul revistei, dela înălțimea sa de profesor de teologie, a pus nota: „Dar d-ta nu spui, că aceia nu erau preoți creștini?“ (Era vorba de cei din pilda cu samarineanul milostiv.) Nici vorbă, e lesne, să trântești nota redactoricească, dar e ceva mai greusă, „spui“ în școala primară. Pentru a evita aceste explicații în clasa I primară, fiindcă ar răpi multă vreme și ar fi riscate, noi am întrebuițat cuvintele: „Dușmanii lui Hristos...“

Nu corăspunde adevărului istoric în felul cum se poate tălmăci și răstălmăci o vorbă — nici afirmațiunea, că preoții și bătrânii poporului s'au sfătuit să omoară pe Iisus, fiindcă lumea *credea* întru Dănsul. Aceasta s'ar înțelege așa, că ei s'au temut, că rămân fără credincioși, ceea ce e identic cu înțelesul, că-și vor pierde veniturile. Noi restabilim adevărul istoric, așa cum e de altfel arătat în sfânta Evanghelie (Ioan 11, 48—50): „și vor veni Romanii și vor lua și locul și neamul nostru etc.“ Aci găsim adevărata cauza a dușmăniei față de Mântuitorul. Nu este alta și dacă punem alta, falsificăm istoria și dăm prilej pentru răstălmăciri.

Fapta lui Iuda nu poate fi lămurită pe deplin nici celor mari. A fost oare o dușmănie veche, care a mornit în el, față de Mântuitorul; a fost o ură născută în el din pricina mirului, care putea fi vândut drept 300 dinari și să se dea săracilor; a fost acelaș motiv național-politic, pe care l-au avut mai marii poporului; fost-a lăcomia lui de bani, că „fur era și pungă avea“ și l-au ademinit cei 30 arginți; sau toate acestea împreună, cari au făcut din Iscarioteanul teren potrivit, în care „Satana a intrat“? În clasele mari numai aceste adevăruri istorice pot fi acceptate de mintea dezvoltată. Numai aceste interese ale dușmanilor lui Iisus Hristos pot fi prezentate, ca unele cari deși nu au fost rânduite dela Dumnezeu, ci lăsate, îngăduite și mai presus de toate prevăzute de Dumnezeu, că prin ele se va înfăptui și desăvârși lu-

crarea Mântuitorului. Noi am fixat în text, ceea ce ne dă sf. Scriptură ca și cauză imediată a trădării. La asociație se poate lua partea privitoare la îngerii răi din lecția despre îngeri.

Având în vedere, că lecția aceasta a fost și în programele și manualele vechi, nu mai arătăm aci necesitatea de a vorbi despre obiceiurile de a duce la biserică și a da în biserică ramurile verzi. Troparul Florilor se va cânta numai împreună cu alte clase. Singură clasa I primară nu-l va învăța.

Preotul Florea Codreanu.

ASOCIAȚIA CLERULUI „ANDEI ȘAGUNA“

Nr. 7—1933.

CONVOCALE.

În conformitate cu articolul 10 din statutele Asociației „Andrei Șaguna“ a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, având arhierescă binecuvântare, convocăm congresul ordinar al preoșimii ortodoxe rom. din Mitropolia Ardealului pe zilele de 5 și 6 Noembrie 1933, la Cluj, cu următorul

PROGRAM :

Ziua I-a

1. Participarea la festivitățile sfințirii bisericii catedrale din Cluj.
2. Ora 5 după masă: Ședința Comitetului central al Asociației (în biroul părintelui Dr. S. Stanca, consilier episcopesc).

Ziua II-a

1. Ora 9 a. m. liturghie arhierescă în biserică catedrală din Cluj.
2. Parastas pentru pomenirea mitropolitului martir Sava Brancovici, dela moartea cărula se împlinesc 250 de ani.
3. Participarea la congresul „Frăției Ortodoxe Române“, care se va ținea în catedrală, după parastas.
4. După congresul F. O. R.-ului, audiența omagială a Comitetului central al Asociației la P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului.
5. Ora 3 după masă: ședința congresului asociației, în sala prefecturii județene, cu următoarea ordine de zi: a) Cuvântul de deschidere al P. C. Sale Dr. G. Ciuhandu, președintele Asociației; b) preotul în școală (referat asupra problemei catehizației în școala primară, cu discuții); c) Votarea unei moțiuni cu privire la raportul dintre Biserica ortodoxă și statul român; d) Raportul Comitetului central și al caseriei centrale; e) Alegerea noului comitet; f) Evenuale propuneri; g) Închiderea congresului.

Pentru reținere de locuință participanții la con-

gres se vor adresa părintelui Dr. S. Stanca, consilier episcopesc, Cluj.

P. C. Părinți, președinți ai secțiilor sunt rugați să trimită Biroului Central, sau să aducă cu sine la Cluj, rapoartele despre Activitatea secțiilor Asociației în ultimii doi ani.

Sibiu, 24 Octombrie 1933.

Prot. Dr. Gh. Ciuhandu,
președinte,

Prof. N. Colan,
secretar general,

INFORMAȚIUNI

Aniversarea nașterii M. S. Regina Maria.
Duminică în 29 Octombrie a. c. s'a sărbătorit ziua nașterii M. S. Regina Maria în toată țara. Orașul nostru Arad a fost pavozat cu draperii naționale.

In Catedrala din Arad s'a oficiat un Te-Deum pentru sănătatea M. S. Regina Maria, de către I. P. Cuviosul Arhmandrit Dr. Iustin Suciu, asistat de mai mulți preoți.

Au participat autoritățile civile, în frunte cu prefectul Dr. Aug. Lazar, reprezentanții armatei, cu muzica și drapelul. După serviciul divin un ofițer superior a tălmăcit soldaților însemnătatea zilei, scoțind în relief meritele M. S. Regina Maria la crearea României Mari.

Nr. 6479/1933.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în școala de cântăreți a Eparhiei Aradului se primesc elevi în etate dela 17 ani înainte, absolvenți de cel puțin 4 (patru) clase primare, în baza unui examen de primire.

Elevii admiși vor fi găzduiți în camerele disponibile din Alumneul Nou, cu o taxă lunară de 600 Lei.

Taxa școlară se stabilește la 100 (una sută) Lei anual.

Cererile de admitere vor fi însoțite cu actele justificative și anume:

- Extras din matricula botezaților,
- Certificat școlar,
- Certificat de moralitate dela oficiul parohial,
- Certificat medical că e deplin sănătos și apt pentru oficiul de cântăreț bisericesc.

Cererile sunt a se înainta de urgență.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 25 Oct. 1933.

† GRIGORIE
Episcop.

Nr. 6759 | 1933.

Aviz

tuturor oficiilor parohiale din Eparhia ort. rom. a Aradului.

În urma întrebărilor făcute de unele oficii parohiale, de a le comunica: cât face procentul după sumele asigurate contra incendiului referitor la edificiile parohiale — răspundem că procentul primelor de asigurare nici la un caz nu va fi mai urcat decât acela din trecut.

Procentul primelor de asigurare variază, în trecut a fost:

a) pentru biserice

clădite din cărămidă, acoperite cu țiglă sau tinichea	1.20%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	4.00%
" " lemn " " țiglă sau tinichea	1.50%
" " " " " " șindrilă sau scânduri	4.50%

b) pentru alte edificii: case parohiale, școli, case de chirii, edificii economice etc:

clădite din cărămidă,	
pământ bătut sau văiugă acoperite cu țiglă sau tinichea	1.50%
" " " " " " " " șindrilă sau scânduri	4.50%
" " " " " " " " trestie sau paie	5.00%
clădite din lemn " " țiglă sau tinichea	1.80%
" " " " " " " " șindrilă sau scânduri	5.00%
" " " " " " " " trestie sau paie	10.00%

Procentul primelor după sumele asigurate pentru clopote și funiile lor, orologiul din turn, mobilierul și aranjamentul intern, e egal cu procentul pentru edificiul asigurat.

Afară de primele de asigurare mai sunt a se plăti, calculate de după suma primelor:

taxe de administrare	15.00%
" " limbru	1.50%
taxa comunală	1.00%
" cifrei de afaceri	1.00%

Asigurarea edificiilor la fondul diecezan de asigurare e obligatorie. Consiliul eparhial le reasigurează la Institutul de asigurări. Numai astfel se pot obține asigurări cu procente mai scăzute. Consiliul eparhial va face tot posibilul ca procentele de asigurare să se reducă cât se poate față de trecut.

Lucrul principal e, ca organele parohiale să asigure valorile reale ale edificiilor, conform ordinului circular Nr. 6313 | 1933.

Arad, 30 Octombrie 1933.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.

Parohii vacante.

În urma decedării capelanului Mircea Anghel, se deschide concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala” pentru îndeplini-

nirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Aurel Iancu din Zărand.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 32 jug. cadastrale.

2. Uzufuctul intravilanului parohial.

3. Răscumpărarea birului cu suma de 800 Lei

4. Stolele legale.

Dine venitele mai sus notate, capelanul va beneficia de jumătate.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se va cere cvalificațiunea recerută. Cei ce doresc a reflecta la aceasta parohie își vor înainta recursele — adresate Consiliului par. din Zărand — în termenul legal de concurs și ajustate reglementar, oficiului ppsc din Ineu, având în acest timp să se prezinte în sf. bis. din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, cu stricta observare a regulamentului pentru parohii.

Președinte: *Cornel Papp m. p.*

Notar: *Dimitrie Farcaș m. p.*

În înțelegere cu: *Mihai Cosma, protopop.*

—:—

2—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial din Arad Nr. 5708/1933, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă preotul Gheorghe Russu din comuna Șag, protopopiatul Timișorii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Uzufuctul integral al sesiunii parohiale în estaziunea ei de azi.

2. Birul și stolele legale.

Casa parohială și retribuția dela Stat rămân pe seama preotului Gheorghe Russu.

O b l i g a m e n t e :

1. Viitorul capelan va servi regulat în sf. biserică în fiecare Duminică și sărbătoare și va îndeplini toate funcțiile din parohie.

2. Va catehiza la școala primară din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

3. Va fi obligat a-i da ajutor preotului locului la conducerea oficiului parohial, la compunerea socoților și la alte agende scripturistice, împreunate cu acel oficiu.

4. Va suporta toate impositetele după întreg beneficiul din parohie.

Parohia fiind de clasa DOUA, dela recurenți să cere clasificățiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în cutare Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din comuna Șag, spre a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexe necesare, adresate consiliului parohial

din Șag, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesco ort. român din Timișoara—Iosefin, Str. Mircea Vodă Nr. 6

Consiliul parohial în ședința dela 1 Oct. 1933, în înțelegere cu Dr. Patrachie Țlucra m. p. protopopul Timișorii.

1—3

—□—

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6643/1933, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile pentru îndeplinirea parohiei l. vacante din comuna Nadăș, protopopiatul Șiriei.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni parohiale în estenziunea ei de azi, și anume 32 jughere cad. parte teren arabil, parte fânaș, cu dreptul cuvenit de pădure și pășune.

2. Casă parohială în natură, cu intravilan.

3. Stolele legale.

4. Birul preotesc, conform coalei B., care se la în concurs din oficiu.

Se observează că parohia nu e prevăzută în bugetul Statului pe 1933/34.

La aceasta parohie pot concura și reflectanți cu cvalificațiune de clasa a doua.

Alesul va avea să catehizeze în școala primară de stat fără altă remunerațiune și să achite toate impozitele după întreg beneficiul dela parohie.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Nadăș, protopopiatul Șiriei, se vor înainta oficiului protopopesco ort. rom. în Șiria, iar reflectanții cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din Nadăș, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Consiliul Parohial

În înțelegere cu: *Aurel Adamovici*
protopop.

1—3

Nr. 4281/1933.

Publicațiune.

Consiliul Eparhial ort. român din Arad, prin aceasta aduce la cunoștință publică, că o casă cu intravilan în comuna Rontău, proprietate a fundațiunii Episcopului Iosif Goldiș, la o distanță de circa 200 metri depărtare de Centrul Băilor Episcopopești, în 22 Noemvrie 1933 la orele 11 a. m., se va vinde prin licitație particulară benevolă, în localul oficial al Consiliului Eparhial ort. român din Oradea, unde se pot vedea condițiile de licitație.

Casa constă din 4 camere, verandă, bucătărie, cameră pentru alimente și 3 încăperi în pivniță, grajd și șopron în curte, cu intravilan, în întindere de circa 2 jughere cad. 552 st. p. pământ arător.

Tot atunci se vor vinde separat și 16 jughere pământ arabil, situate în hotarul comunel Rontău.

Consiliul Eparhial ort. român
Arad.